

باسمه تعالی و له الحمد

رزومه آموزشی و پژوهشی: محسن رجبی قدسی

استادیار دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم

دانشکده علوم قرآنی مشهد مقدس

سوابق تحصیلی:

- دیپلم ریاضی و فیزیک، دبیرستان فردوسی مشهد، خرداد ۱۳۷۲.
- کارشناسی ارشد پیوسته رشته الهیات و معارف اسلامی (گرایش علوم قرآن و حدیث)، دانشگاه امام صادق (ع)، تهران؛ عنوان پایان نامه: «بررسی بنیان گذاری قرائت و کتابت قرآن کریم توسط پیامبر اکرم (ص)» (تاریخ دفاع: ۱۳۸۱/۳/۲۰ با نمره عالی ۱۹/۴).
- دکتری (Ph.D) رشته الهیات و معارف اسلامی - علوم قرآن و حدیث از دانشگاه فردوسی مشهد؛ عنوان رساله: «سیر تحول علم رسم المصحف و بازتاب آن در مصحف نگاری» (تاریخ دفاع: ۱۳۹۳/۱۰/۲۳ با نمره ۱۸).

سوابق آموزشی (تدریس):

- (۱) تدریس در دوره کارشناسی ارشد دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، دانشکده تربیت مدرس قرآن مشهد از مهر ۱۳۹۵ تا کنون: تفسیر ادبی، تفسیر روائی، تفسیر ترتیبی، مباحث جدید دانش تفسیر، روش ها و گرایش های تفسیری، مطالعات خاورشناسان درباره قرآن ۱ و ۲؛ تحریف ناپذیری قرآن، آشنایی با علوم حدیث، آشنایی با علوم قرآن، قرآن و مستشرقان، مفردات قرآن، مستشرقان و علوم قرآن، عربی تخصصی.
- (۲) تدریس در دوره کارشناسی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، دانشکده تربیت مدرس قرآن مشهد از بهمن ۱۳۸۲ تا کنون: تفسیر موضوعی ۱ و ۲، تفسیر ساختاری قرآن، کارگاه قرائت و ترجمه قرآن ۱ و ۲، اصول و مقدمات تفسیر، متون معاصر تفسیر، روش های تفسیری، تفسیر ترتیبی، مفردات قرآن، مهارت های آموزش و ترویج قرآن، قرائت متون کهن تفسیر، ترجمه قرآن، تاریخ کتابت قرآن و قرائات، تعلیم و تربیت از دیدگاه

قرآن، رسم الخط قرآن و تاریخ آن ۱، ۲، ۳؛ زبان قرآن، اسباب النزول، اعراب القرآن ۱، تاریخ قرآن، تاریخ استشراق و سیر تحولات مطالعات قرآن در غرب، هندسه دانش های قرآنی و حدیثی، روش های تدریس قرائت، تاریخ اسلام، فقه ۱.

۳) تدریس در دوره کارشناسی دانشگاه پیام نور مشهد: تفسیر موضوعی ۱ و ۲، کارگاه قرائت و ترجمه قرآن ۱، تاریخ قرآن، تاریخ کتابت قرآن و قرائات، علوم قرآنی ۱، علوم قرآنی ۲، علوم قرآنی ۳، علوم قرآنی ۴، مفردات قرآن، مهارت های آموزش و ترویج قرآن، متون تفسیری کهن، مأخذشناسی حدیث، درایة الحدیث، تاریخ حدیث، فقه الحدیث، مصطلح الحدیث.

۴) تدریس در دانشگاه جامع علمی- کاربردی: ۴ واحد معارف اسلامی.

۵) تدریس «روش تحقیق»، «رسم المصحف و تاریخچه آن»، «تفسیر سوره های الرحمن و حدید» و «تدبیر در قرآن» در دارالقرآن الکریم اداره آموزش علوم قرآن و حدیث آستان قدس رضوی (مهر ۱۳۸۶ تا مهر ۱۳۹۰).

۶) تدریس قرآن و علوم قرآنی در معاونت عقیدتی سیاسی نمایندگی ولی فقیه در لشکر ۵ نصر (دوره خدمت سربازی: بهمن ۱۳۸۱ تا تیر ۱۳۸۳).

۷) تدریس قرآن در مدارس تهران (مهر ۱۳۷۷ تا مهر ۱۳۸۰).

سوابق پژوهشی:

الف) تألیف کتاب :

۱. آینه مهر (نگاهی به القاب امام علی بن موسی الرضا)، بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد، چاپ اول ۱۳۸۷، چاپ و ویراست دوم ۱۳۹۸. (ویراست اول کتاب با عنوان آئینه الفت به زبان اردو ترجمه و چاپ شده است، ۱۳۹۰).

۲. آیین قرائت و کتابت قرآن کریم در سیره نبوی، بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، چاپ اول و دوم ۱۳۸۹، چاپ سوم ۱۳۹۷، چاپ چهارم ۱۳۹۹.

۳. زیارت مهر (زیارت امام علی بن موسی الرضا از دیدگاه اهل سنت)، بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد، چاپ اول ۱۳۹۰ / چاپ دوم ۱۳۹۶ / چاپ سوم ۱۳۹۷. (این کتاب با عنوان زیارت آفتاب به زبان اردو ترجمه و چاپ شده است، ۱۳۹۲).

۴. آموزش قرآن در سیره نبوی (مشترک با دکتر حسین مرادی و مهدی غفاری)، بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد ۱۳۹۱.

۵. کتاب فوق به زبان عربی و انگلیسی ترجمه و با عنوان: *تعليم القرآن في السيرة النبويّة* (بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد ۱۳۹۸) و
۶. *Instruction of the Qur'ān in the Prophet's (S.A.W.) Sīra*, Islamic Research Foundation. Astan Quds Razavi, Mashhad, Iran, 2017. چاپ شده است.
۷. *چهل حدیث آموزش قرآن*، اداره تولیدات فرهنگی معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۹۳.
۸. *تاریخ کتابت قرآن و قرائات* [درسنامه]، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۸، چاپ چهارم ۱۴۰۰.
۹. *رسم المصحف و مصحف‌نگاری*، مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۹۸.
۱۰. *قصه یوسف صدیق*، تهران، نشر صدوچهارده، ۱۴۰۱.
۱۱. *قصه ایوب پیامبر*، تهران، نشر صدوچهارده، ۱۴۰۱.
۱۲. *مصحف آموزشی زبان قرآن*، تهران: صدوچهارده (با حمایت مرکز هماهنگی و توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآن کشور، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)، ۱۴۰۲.

ب) ویرایش کتاب :

۱. *زیارت در اسلام و ادیان دیگر*، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد ۱۳۸۸.
۲. *شرح صلوات شعبانیّه*، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد ۱۳۸۹.
۳. *برگ‌هایی نفیس از قرآن‌های منسوب به خط ائمه معصومین*، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد ۱۳۸۹.
۴. *غدیر و علل فراموشی آن*، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد ۱۳۹۰.
۵. *زندگانی امام حسین (ع) بر پایه منابع کهن تا سده هفتم هجری*، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد، ۱۳۹۸.

تألیف مقاله :

ج) علمی - پژوهشی:

۱. «زمینه‌های صدور روایات احرف سبعة»، فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات اسلامی (نشریه دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد)، شماره ۷۲، تابستان ۱۳۸۵.

۲. «واکاوی حدیث: الغیبة اشد من الزنا»، مشترک با دکتر مهدی جلالی، دو فصلنامه علمی- پژوهشی مطالعات اسلامی، دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه فردوسی مشهد، شماره ۹۲، بهار و تابستان ۱۳۹۳.
۳. «بازخوانی روایات جمع قرآن بر پایه حدیث نزول قرآن بر هفت حرف»، مشترک با دکتر سیدکاظم طباطبائی، دو فصلنامه مطالعات فهم حدیث، دانشگاه بین المللی امام خمینی قزوین، شماره ۱، پاییز و زمستان ۱۳۹۳.
۴. «میزان اختلاف مصاحف امصار و علل آن»، مشترک با دکتر سیدکاظم طباطبائی و دکتر مرتضی ایروانی نجفی، دو فصلنامه علمی- پژوهشی آموزه‌های قرآنی، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، شماره ۲۲، پاییز و زمستان ۱۳۹۴.
۵. کنش گفتاری حدیث «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ» بر اساس دیدگاه آستین، مشترک با مرضیه تالی طبسی، امامت پژوهی، شماره ۲۶، پاییز و زمستان ۱۳۹۸، ص ۹۷-۱۳۰.
۶. «تحلیل گفتمان آیه تبلیغ در خطبه غدیر به روش عملیاتی تحلیل گفتمان پدام»، مشترک با دکتر حسن بشیر و مرضیه تالی طبسی، مطالعات قرآن و حدیث، دانشگاه امام صادق (ع)، شماره ۲۶، بهار و تابستان ۱۳۹۹، صفحه ۱۰۷-۱۲۸.
۷. «بررسی قرائت ابی بن کعب»، مشترک با فرزانه اکبرپناه بیلندی و مرتضی حاتم‌نسب، مطالعات قرائت قرآن، شماره ۱۴، بهار و تابستان ۱۳۹۹.
۸. «تعیّن و تواتر قرائت حفص در عصر پیامبر تا کنون»، مشترک با دکتر محمّدعلی لسانی فشارکی، مطالعات قرائت قرآن، شماره ۱۴، بهار و تابستان ۱۳۹۹.
۹. بررسی روائی و درایی روایات تفسیری فریقین ذیل آیه «سَلَامٌ عَلٰی اِلْیَاسِین»، مشترک با سجّاد ابراهیمی، مطالعات تقریبی مذاهب اسلامی (فروع وحدت)، شماره ۵۴، پاییز و زمستان ۱۳۹۹، صفحه ۴۵-۵۷.
۱۰. بررسی مقاله "یعقوب" (ع) در دایرةالمعارف قرآن لیدن، مشترک با سیده فرناز اتحاد، قرآن پژوهی خاورشناسان، دوره ۱۷، شماره ۳۲، بهار و تابستان ۱۴۰۱ش، صفحه ۲۵۵-۲۸۶. Doi: 10.22034/QKH.2022.7180
۱۱. نخستین پیامبر خدا: آدم ابوالبشر یا حضرت نوح (ع)، مشترک با فهیمه ضیاء قریشی، پژوهشنامه تفسیر و زبان قرآن، شماره ۲۰، بهار و تابستان ۱۴۰۱. Doi: 10.30473/QURAN.2022.60218.3000

۱۲. شمار پیامبران در قرآن و تحلیل انتقادی آن در تفسیر، حدیث و دیگر منابع اسلامی، مشترک با رضوان رخشانی، علوم قرآن و حدیث (دانشگاه فردوسی مشهد) DOI: [10.22067/JQURAN.2023.61941.0](https://doi.org/10.22067/JQURAN.2023.61941.0)، دوره ۵۵، شماره ۱، شماره پیاپی ۱۱۰، بهار و تابستان ۱۴۰۲، ۶۹-۹۸.

۱۳. بررسی انتقادی مقاله یوسف در دائرةالمعارف اسلام، قرآن پژوهی خاورشناسان، دوره ۱۸، ش ۳۴، بهار و تابستان ۱۴۰۲، مشترک با سیده فرنز اتحاد. [10.22034/JQOPV.2023.8447](https://doi.org/10.22034/JQOPV.2023.8447)

۱۴. «ملقب شدن یعقوب (ع) به «اسرائیل» در عهد عتیق و بازتاب آن در حدیث و تفسیر اسلامی»، تفسیر و زبان قرآن، دوره ۱۲، ش ۲۳، اسفند ۱۴۰۲، مشترک با سیده فرنز اتحاد، [10.30473/quran.2024.65319.3183](https://doi.org/10.30473/quran.2024.65319.3183)

د) علمی-ترویجی:

۱. «شیوه‌های ترویج قرآن در سیره نبوی»، فصلنامه علمی-ترویجی مشکوة (نشریه بنیاد پژوهشهای اسلامی)، شماره ۸۷، تابستان ۱۳۸۴، ۱۹ صفحه.

۲. «جمع و تدوین قرآن به اهتمام پیامبر اکرم»، فصلنامه علمی-ترویجی مشکوة (نشریه بنیاد پژوهشهای اسلامی)، شماره ۹۲ و ۹۳، پاییز و زمستان ۱۳۸۵، ۲۳ صفحه.

۳. «رسم المصحف؛ ویژگی‌ها و دیدگاه‌ها»، فصلنامه علمی-ترویجی مشکوة (نشریه بنیاد پژوهشهای اسلامی)، شماره ۱۰۴، پاییز ۱۳۸۸، ۲۸ صفحه.

۴. «داستان اصحاب الجنة (صاحبان باغ) در قرآن کریم»، مشترک با دکتر محمدعلی رضائی کرمانی، فصلنامه علمی-ترویجی مشکوة (نشریه بنیاد پژوهشهای اسلامی)، شماره ۱۱۲، پاییز ۱۳۹۰.

۵. «روش تفسیر کیوان قزوینی و دیدگاه‌های او در علوم قرآنی»، مشترک با دکتر محمدحسن رستمی، فصلنامه علمی-ترویجی مشکوة (نشریه بنیاد پژوهشهای اسلامی)، شماره ۱۱۵، تابستان ۱۳۹۱.

۶. «تقسیم قرآن به هفت حزب»، فصلنامه علمی-ترویجی مشکوة (نشریه بنیاد پژوهشهای اسلامی)، شماره ۱۲۶، بهار ۱۳۹۴.

۷. «ثله» در قرآن کریم: قلیل یا کثیر، مشترک با مهین داوودی (کارشناس ارشد علوم قرآن دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم)، مشکوة، شماره ۱۵۴، خرداد ۱۴۰۱. doi: [20.1001.1.16838033.1401.41.1.6.3](https://doi.org/10.1001.1.16838033.1401.41.1.6.3)

۸. «محمور موضوعی سورة نور بر اساس واحدهای موضوعی آن»، مشترک با ملیحه پناهی نیک، مشکوة، شماره ۱۶۳، مرداد ۱۴۰۳. 10.22034/mishkat.2024.420405.2202

هـ) سایر:

۱. «نزول یکباره قرآن و بنیان‌گذاری قرائت»، فصلنامه پژوهش‌های قرآنی (دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، شماره ۳۱، پاییز ۱۳۸۱، ۱۴ صفحه.
۲. معرفی «نصوص فی علوم القرآن»، دو ماهنامه آینه پژوهش (دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، شماره ۸۱، مرداد و شهریور ۱۳۸۲، ۴ صفحه.
۳. «تأملی در امر به معروف و نهی از منکر در اندیشه اسلامی»، دو ماهنامه آینه پژوهش (دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، شماره ۱۰۱، آذر و دی ۱۳۸۵، ۱۰ صفحه. (این مقاله با عنوان: القراءة الغربية: لفريضة الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر في الفكر الإسلامي، توسط عقيل البندر به عربی ترجمه و در مجله الاجتهاد و التجديد، العدد ۷، در تابستان ۲۰۰۷ م به چاپ رسیده است).
۴. «راهنمای آموزش قرآن در سیره نبوی و مقایسه آن با شیوه‌های نوین آموزشی»، مشترک با دکتر محمدعلی لسانی‌فشارکی، صحفیه مبین (علمی - پژوهشی در دانشگاه آزاد اسلامی)، شماره ۴۲، بهار و تابستان ۱۳۸۷، ۳۰ صفحه.
۵. «اهل سنت و زیارت امام علی بن موسی الرضا(ع)»، دوفصلنامه معارف رضوی و رسانه (مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما دفتر خراسان رضوی)، شماره ۳، بهار و تابستان ۱۳۹۲.
۶. «روزه و ماه رمضان در سیره رضوی»، فصلنامه فرهنگی - اجتماعی ژرفای آفتاب، شماره ۱۵، تابستان ۱۳۹۳.
۷. «حضور تاریخی یهودیان عصر امام رضا(ع) در خراسان»، مشترک با سیدعلی بلند نژاد، پژوهشنامه تاریخ، (علمی - پژوهشی در دانشگاه آزاد اسلامی)، شماره ۴۵، صفحه ۴۱-۶۰، زمستان ۱۳۹۵.
۸. نقد آراء مفسران درباره مفردات مَعَوَّذَتَین بر پایه بازشناسی ساختار دو سوره، مشترک با دکتر حسین مرادی زنجانی، نقد آراء تفسیری، شماره ۳، صفحه ۱۴۱-۱۷۰ بهار و تابستان ۱۴۰۰.
۹. زوجیت سوره‌های قرآن کریم، مطالعه موردی زوج سوره کوثر و ماعون، رجبی قدسی، محسن وزهرا بلندی، تفسیر پژوهی اثری، ش ۱۹، ۴۰۲ ش. 10.22049/quran.2023.27906.1379
۱۰. پیوندهای معنایی زوج سوره نوح و جن، محسن رجبی قدسی و اکرم جعفرزاده، تفسیر پژوهی اثری، ش ۲۱، ۱۴۰۳ ش. [10.22049/quran.2024.29297.1432](https://doi.org/10.22049/quran.2024.29297.1432)

۱۱. تقسیم قرآن به ۵۵۵ واحد موضوعی (رکوع) و کارکردهای آن، محمدعلی لسانی فشارکی و محسن رجبی قدسی، تفسیر پژوهی اثنی عشری، ش ۲۲، ۱۴۰۳، [10.22049/QURAN.2025.30500.1468](https://doi.org/10.22049/QURAN.2025.30500.1468)

و) چاپ شده در مجموعه مقالات:

۱. «کرامات امام رضا(ع) از دیدگاه اهل سنت»، مجموعه مقالات برگزیده جشنواره بین المللی امام رضا(ع) - بنیاد فرهنگی و هنری امام رضا(ع)، تهران، تابستان ۱۳۹۱.
۲. «مسند الرضا(ع) و مسند زید بن علی»، مجموعه مقالات ملتقی فی رحاب الامام علی(ع) / کنگره در سایه سار امام علی(ع)، مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، پاییز ۱۳۹۳.
۳. «آیه مباهله در تفاسیر کهن و مفهوم شناسی «مترین» و «ابتهال»، مباهله، مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۹۸، ص ۳۷-۵۷.
۴. «علوم قرآنی و آموزش زبان قرآن»، آموزش قرآن به مثابه یک زبان، علی شریفی و گروه نویسندگان، تهران: دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۴۰۰، ش ۹۳-۱۱۸.

ز) چاپ شده در دائرةالمعارفها:

دائرةالمعارف آستان قدس رضوی (بنیاد پژوهشهای اسلامی، ج ۱، ۱۳۹۳، ج ۲، ۱۳۹۹):

- ۱- آستان بوسی
- ۲- آموزش علوم قرآن و حدیث، اداره
- ۳- اذان و مناجات
- ۴- اعتکاف
- ۵- القاب امام رضا(ع)
- ۶- حرم مطهر
- ۷- زیارت
- ۸- بهائی، محمد بن حسین
- ۹- حرّ عاملی، محمد بن حسن
- ۱۰- صدیق الدوله نوری مازندرانی، محمدرضا
- ۱۱- ظهیر الاسلام، جواد
- ۱۲- قرآن های خطی منسوب به ائمه اطهار(ع)

- ۱۳- مسندهای امام رضا(ع)
- ۱۴- فاضلیه جعفریه، مدرسه عالی
- ۱۵- فاطمه معصومه(س)
- ۱۶- نخودکی، شیخ حسنعلی
- ۱۷- نماز در حرم

دائرةالمعارف تشیع، ج ۱۴، ۱۳۹۰.

۱- الکشکول فیما جرى علی آل الرسول(ص)، کتاب

ح) همایش:

۱. «آثار ایمان به وعده‌های الهی در زندگی فردی و اجتماعی از دیدگاه آیات و روایات»، مشترک با نسیم عیسی‌پور، دوازدهمین همایش بین المللی پژوهش‌های قرآنی، دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، فروردین ۱۳۹۸.
۲. «رابطه بین توکل و ایمان به وعده‌های الهی»، مشترک با رقیه رضی، دوازدهمین همایش بین المللی پژوهش‌های قرآنی، دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، فروردین ۱۳۹۸.
۳. «نیازهای اساسی از منظر قرآن کریم و مازلو»، نمایه شده در مجموعه کامل مقالات دومین کنفرانس بین المللی مطالعات میان رشته‌ای روانشناسی، مشاوره و آموزش علوم تربیتی، در پایگاه استنادی کنفرانسهای کشور: (CIVILICA.com)، <https://civilica.com/doc/1134509/>، کد یکتای (COI) مقاله: ICPEB02_018؛ محل برگزاری: تهران - مرکز توسعه و گسترش مطالعات میان رشته‌ای ۱۳۹۹.
۴. "The nickname of the Prophet Jacob (as) as Israel in the Old Testament and its reflection in Islamic hadith and commentary", Type: PAPER, Author(s): Rajabi Qodsi Mohsen, Ettehad Seyyedeh Farnaz, *INTERNATIONAL CONFERENCE ON LANGUAGE, LITERATURE, HISTORY AND CIVILIZATION* (Volume 6, SEPTEMBER 2021).

ط) برگزاری کارگاه‌ها و تدریس دوره‌های آموزشی و پژوهشی:

۱. آموزش قرآن در سیره نبوی، دانشگاه کوثر بجنورد، آذر ۱۳۹۷.
۲. آموزش قرآن در سیره نبوی، دانشکده علوم قرآنی سبزوار، دوشنبه ۳۰ بهمن ۱۳۹۶.
۳. دوره آموزشی روش تدریس مصاحف آموزشی؛ ویژه اساتید و مدرّسان درس کارگاه قرائت و ترجمه قرآن کریم با موضوع معرفی و تبیین روش تدریس مصحف آموزشی زبان قرآن، دانشگاه تهران، ۶ بهمن ۱۳۹۵. مرکز هماهنگی و توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآن کشور
۴. کارگاه روش تحقیق موضوعی در قرآن کریم، دارالقرآن حرم مطهر، اردیبهشت ۱۳۸۸ و دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۹۲، مشترک با دکتر محمدعلی لسانی فشارکی.